

Григор'єв Геннадій Степанович – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, Національний університет «Києво-Могилянська академія».

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Сафонов Юрий Николаевич – докт. екон. наук, профессор, профессор кафедры макроэкономики и государственного управления,

ГБУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана»,

e-mail: sum1971@inbox.ru

Григорьев Геннадий Степанович – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедры экономической теории, Национальный университет «Києво-Могилянська академія».

DATA ABOUT THE AUTHORS

Safonov Y.M. – Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of macroeconomics and public administration, State university Kyiv National Economic University named Vadym Hetman,

e-mail: sum1971@inbox.ru

Hryhoriev H.S. – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of of Economic Theory, National University «Kyiv-Mohyla Academy»

УДК 332.14

МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В РИНКОВИХ УМОВАХ

**Стукало Н.В.,
Сімахова А.О.**

***Предметом статті** є моделі соціальної економіки різних країн світу в ринкових умовах.*

***Мета статті** – дослідження моделей соціальної економіки в ринкових умовах.*

***Методологічною базою** роботи є аналіз наукових публікацій та статистичних матеріалів*

***Результати роботи.** Вивчено підходи до трактування категорій «модель» та «соціальна економіка». Надано авторське визначення соціальної економіки. Досліджено класифікацію моделей соціальної економіки. Проаналізовано ефективність моделей соціальної економіки за глобальними соціальними індексами.*

***Галузь застосування результатів.** Результати роботи можуть використовуватися в економічній та управлінській діяльності на макро- та глобальному рівні.*

***Висновки.** Країни з ринковою економікою проводять ефективну соціальну політику, що відображається у високих показниках глобальних соціальних індексів. Основними чітко сформованими соціальними моделями у країнах світу є ліберальна, скандинавська, континентальна та середземноморська.*

***Ключові слова:** модель, соціальна економіка, ринкова економіка, розвинуті країни, індекс людського розвитку, індекс загального добробуту, індекс соціального прогресу.*

МОДЕЛИ СОЦИАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ В РЫНОЧНЫХ УСЛОВИЯХ

**Стукало Н.В.,
Сімахова А.А.**

***Предметом статьи** являются модели социальной экономики разных стран мира в рыночных условиях.*

***Цель статьи** – исследование моделей социальной экономики в рыночных условиях.*

***Методологической основой** работы является анализ научных публикации и статистических материалов.*

***Результаты работы.** Изучено подходы к трактовке категорий «модель» и «социальная экономика». Приведено авторское определение социальной экономики. Исследовано классификацию моделей социальной экономики. Проанализировано эффективность моделей социальной экономики по глобальным социальным индексам.*

***Область применения результатов.** Результаты работы могут использоваться в экономической и управленческой деятельности на макро- и глобальном уровне.*

***Выводы.** Страны с рыночной экономикой проводят эффективную социальную политику, что отражается в высоких показателях глобальных социальных индексов. Основными четко сформулированными социальными моделями стран мира являются либеральная, скандинавская, континентальная и средиземноморская.*

***Ключевые слова:** модель, социальная экономика, рыночная экономика, развитие страны, индекс человеческого развития, индекс всеобщего благосостояния, индекс социального прогресса.*

The subject of the article is the social economy models in different countries of the world in market conditions.

The purpose of the article is the research of the social economy models in market conditions.

The methodological basis of research is the analysis of scientific publications and statistical data.

Results of the research. The approaches to the interpretation of the categories «model» and «social economy» have been studied. The author's definition of the social economy is given. The classification of the social economy models is investigated. The effectiveness of the social economy models due to global social indices has been analyzed.

Scope of results of research. The results of the research can be applied in economic and administrative activities at the macro- and global levels.

Conclusions. The countries with the market economy conduct an effective social policy, which is reflected in the high indicators of global social indices. The main clearly formulated social models in the countries of the world are liberal, Scandinavian and Mediterranean.

Keywords: model, social economy, market economy, developed countries, Human Development Index, Overall Well-being, index, Social Progress Index

Актуальність. Теоретичні основи моделі соціальної економіки – це актуальний та достатньо новий предмет наукових досліджень. Загально прийнятого розуміння сутності моделі соціальної економіки наразі не існує. Й це закономірно, оскільки відсутнє єдине визначення категорій «модель» та «соціальна економіка» в економічній науці, що породжує необхідність постановки даної проблеми.

Ступінь дослідження даної проблеми. Питання особливостей реалізації, ефективності та сутності моделей соціальної економіки досліджували у своїх працях багато зарубіжних вчених, зокрема Л. Ерхард, Г. Еспінг-Андерс, П. Кеннеді, А. Мюллер-Армак, В. Ойкен, В. Рьопке, О. Рюстов, А. Сапір, П. Спікер та ін. Не оминула дана проблематика й вітчизняних вчених, серед основних дослідників моделей соціальної економіки слід назвати З.І. галушко, В. Грішкина, О. Длугопольського, Е. Лібанову, В. Скуратівського та ін. Не зважаючи на значні здобутки вище згаданих науковців, наразі не достатньо вивчена ефективність реалізації моделей соціальної економіки в ринкових умовах.

Мета статті – дослідження та визначення науково-методичних основ моделей соціальної економіки в ринкових умовах. Для досягнення окресленої мети було поставлено та вирішено наступні завдання: дослідити етимологію та тлумачне значення категорії «модель» та «соціальна економіка», визначити основи класифікації моделей соціальної економіки, проаналізувати ефективність моделей соціальної економіки за глобальними соціальними індексами.

Виклад основного матеріалу. Існують різні підходи до трактування поняття «модель». У загальному розумінні, «модель – це зразок якого-небудь нового виробу, взірцевий примірник чогось» [18, с. 683]. Приведене визначення має технічне спрямування. У словнику сучасної економічної теорії «модель» розглядається як формальна або неформальна схема аналізу, що абстрагується від складнощів реального світу, але зберігає характеристики економічної системи, що дозволяє зрозуміти поведінкові, організаційні та технічні взаємозв'язки, які лежать в основі даної системи [15, с. 328]. Таким чином, модель сприяє розгляду та поясненню соціально-економічних процесів, що відбуваються та подальшій розробці програм та прогнозів розвитку економічної системи.

Досліджуючи різні сутнісні наповнення названої категорії, найбільш вдалим визначенням з соціально-економічної позиції є наступне: модель – це уявний або умовний образ якого-небудь об'єкта, процесу або явища, що використовується як його «представник» [18, с. 683].

На наш погляд, модель має трактуватися як опис та математичне відображення соціальних процесів, які відбуваються у суспільстві та впливають на забезпечення добробуту людей.

Віднайшовши власне визначення категорії «модель», оцінімо теоретичні надбання щодо підходів до порозуміння соціальної економіки. Варто зауважити, що фундаментальні основи дослідження названої категорії було закладено у першій половині ХІХ се. німецькою науковою школою. Після Другої світової війни у Німеччині сформувався науковий напрям дослідження соціальної економіки. Основними його представниками були такі всесвітньо відомі вчені, як А. Мюллер-Армак, О. Рюстов, В. Рьопке, Л. Ерхард та В. Ойкен. Так, у 1946 р. науковець А. Мюллер-Армак у своїй роботі «Регулювання економіки та ринкове господарство» увів поняття «соціальне ринкове господарство» [9, с. 88]. Вчений вбачав в соціальній ринковій економіці забезпеченість економічної свободи по відношенню до держави, підприємців й найманих працівників, оскільки соціальна економіка, в основі якої лежить принцип соціальної справедливості, може гарантувати здійснення найкращих можливостей для всебічного економічного зростання.

Інший німецький вчений-економіст О. Рюстов, розглядав соціальну економіку, як успішне функціонування ринкової економіки з наявною субсидіарною соціальною відповідальністю всередині громадської структури, при цьому сама конкуренція вимагає деяких обмежень з метою забезпечення етичних та соціальних зв'язків [2, с. 53]. Фактично у наведених дефініціях йдеться про те, що соціальна

економіка передбачає тісний взаємозв'язок та взаємодію людини із суспільством; суспільства із економічною системою й назворот.

Продовжує думку О.Рюстова його німецький колега В. Рьопке [11], який надає соціальній економіці ще більш гуманістичне значення. Вчений звертає увагу на те, що соціальна економіка існує разом із вільною ініціативною людиною, суспільством, цінностями, духовними горизонтами, які взаємодіють.

Утім, практиком, який втілював у життя постулати соціальної економіки є німецький економіст Л.Ерхард, який у своїй книзі «Добробут для всіх» [5] детально розглядає механізм функціонування соціальної економіки, базисом якої виступає конкуренція. На погляд автора, соціальна економіка має місце лише за тих обставин, коли вона забезпечує економічний прогрес, підвищення продуктивності та збільшення випуску продукції на користь споживача.

З нашої точки зору, наведений підхід в ринкових умовах господарювання є виправданим, оскільки соціальна економіка не повинна бути лише забезпеченням соціальних виплат та дотацій, адже в такому разі у людини не буде стимулів для реалізації власних потенцій. Соціальна економіка – це, насамперед, особиста економічна свобода та відповідальність кожної людини. До речі, чим розвиненішою є економіка країни, тим менше треба соціального втручання держави та допомоги населенню. Проте, соціальна економіка й сама ґрунтується на розвинутій ринковій економіці. Ефективну соціальну політику неможливо проводити без сильної економічної бази, й навпаки [13]. Інакше кажучи, існує тісний взаємозв'язок соціальної економіки з ринковим механізмом та господарською діяльністю.

Завдяки проведеним Л. Ерхардом соціальним реформам, Німеччина до 60-х се. ХХ се. знову стала лідером світової економіки, що підтвердило ефективність функціонування соціальної економіки.

Слід зауважити, що не лише німецькі вчені доклали зусиль, до вирішення проблемних питань визначення сутності соціальної економіки. Ціла низка сучасних економістів-дослідників вивчала дане питання [1; 3; 4; 14]. Можна виокремити їх схожість у тому, що ідентифікатором соціальної економіки є середній клас, а її спрямуванням є забезпечення добробуту та потреб населення. Для нас є беззаперечним, що соціальна економіка повинна орієнтуватися на середній клас, як драйвер економічного зростання, з підтримкою найуразливіших верств населення.

Категорія «соціальна економіка» активно використовується у Єврокомісії та сесих інституціях Євросоюзу [16]. Європейський підхід відрізняється спрямованістю соціальної економіки на забезпечення загальноєвропейських цінностей демократії, стабільності, плюралізму ринків.

Якщо підвести межу під усіма вище наведеними підходами, то слід зауважити, що в сучасних ринкових умовах соціальна економіка торкається інтересів багатьох учасників: споживачів, підприємців, бізнесменів тощо. У авторському розумінні, соціальна економіка – це ринкове господарство спрямоване на забезпечення високого рівня життя населення шляхом надання рівних можливостей для реалізації власного потенціалу громадян з гарантованою підтримкою найуразливіших верств населення.

З огляду на запропоновані підходи до трактування категорій «модель» та «соціальна економіка», можна вести мову про методологічні основи моделі соціальної економіки.

Насамперед, методологічно модель соціальної економіки ґрунтується на різних соціально-економічних системах, які пропонують різні, а часом навіть й протилежні шляхи вирішення тих чи інших соціальних проблем. Не визиває сумнівів, що соціальна модель відображає позицію держави щодо кожного громадянина та суспільства у цілому, що є результатом дії та еволюції низки факторів – економічних, соціальних, правових, культурних тощо. Й ці фактори є специфічними для кожної країни, що проявляється у наявності різних видів соціальних моделей країн світу (див. табл. 1). Проте, не лише система факторів впливає на формування моделі соціальної економіки, але й соціальний вибір кожної держави. Зауважимо, що для країн світу, особливо тих, що розвиваються, це не вирішене питання з огляду неформованої чіткої концепції соціального розвитку.

Модель соціальної економіки визначається не тільки тими соціальними видатками держави, але й її ефективністю для життя і функціонування суспільства. Важливо, що соціальну модель відрізняють структура, конфігурація та поєднання найважливіших соціальних інститутів – страхування, соціальної допомоги, державного соціального забезпечення, медичної допомоги і освіти, – а також розміри видатків, виділених на них [4], й домінування того чи іншого соціального інституту, якщо таке має місце.

За останнє століття було виділено декілька моделей соціальної економіки, основні з яких приведені у табл. 1. Вони відрізняються певним набором характеристик, але довели свою життєздатність та ефективність. Більш того, можна указати на певну схожість у виділенні моделей, так, англосаксонська модель у своїй характеристиці схожа з ліберальною моделлю, а північна модель – це аналог скандинавської моделі. К. Еспін-Андерсон започаткував ґрунтовне дослідження моделей соціальної економіки й виділяв 3 з них. Його попередники А. Сапір та З.І. Галушка виділили ще четверту модель – середземноморську, що, на наш погляд, є виправданим, оскільки при її реалізації велика увага приділяється пенсійному забезпеченню, що є одним з напрямків соціальної політики. Необхідно зазначити, що всі наведені моделі виділяються для країн з ринковою економікою, де сформовано підвалини забезпечення добробуту.

У своєму дослідженні ми б хотіли перейти від суто теоретичних розглядів до оцінки ефективності функціонування моделей соціальної економіки в країнах з ринковою економікою. Безсумнівно, для цього слід проаналізувати глобальні індекси, які відображають результативність соціальної економіки, зокрема Індекс людського розвитку [8], Індекс загального добробуту [10], Індекс соціального прогресу [17].

Таблиця 1. Класифікація моделей соціальної економіки

Моделі соціальної економіки	Коротка характеристика моделі
Автор класифікації – Еспін-Андерсон К. (іспанський професор) [6]	
Ліберальна модель (США, Великобританія, Австралія, Нова Зеландія)	Перевага надається ринку, держава гарантує мінімум, соціальний захист передбачений для соціально незахищених верств населення, наявне соціальне страхування
Консервативна (корпоративна) модель (Німеччина, Австрія, Нідерланди)	Заснована на принципах субсидіарності (різні сектори економіки беруть участь у соціальному захисті) та солідарності (нижчі за рівнем інституції мають право звертатися до вищих за допомогою)
Соціал-демократична (універсальна, скандинавська) модель (Швеція, Норвегія, Фінляндія, Данія)	Універсальна система соціального захисту, держава забезпечує добробут на високому рівні
Автор класифікації – Галушка З.І. (український науковець) [7]	
Континентальна (Рейнська або модель Бісмарка). Характерна для Німеччини, Австрії, Бельгії, Швейцарії, Нідерландів.	При даній моделі розвинена система соціального страхування та система соціальних трансферт для непрацюючого населення. Через бюджет перерозподіляється близько 50% ВВП. Економічні та соціальні цілі мають майже рівноцінне значення в економічній політиці.
Англосаксонська (модель Беверіджа) притаманна США, Канаді, Великобританії.	Для моделі характерне мінімальне втручання держави в систему перерозподілу доходів (через державний бюджет перерозподіляється до 40% ВВП), мінімум соціальних гарантій, пріоритет економічних цілей над соціальними.
Скандинавська модель характерна для Швеції, Данії, Норвегії, Фінляндії та ін.	Особливістю моделі є домінування соціальних цілей над економічними, розгалужена система соціальних гарантій, допомоги та страхування. Значна частка ВВП перерозподіляється через державний бюджет.
Середземноморська, або південноєвропейська модель (Італія, Іспанія, Греція).	Соціальна політика переважно зорієнтована на вразливі версти населення та не має всеохоплюючого характеру.
Автор класифікації – Сапір А. (бельгійський професор) [12]	
Північна модель (Швеція, Фінляндія, Данія, Нідерланди)	Високий рівень соціального захисту та універсальність соціальної політики
Англосаксонська модель (Великобританія, Ірландія)	Соціальна допомога надається при великій необхідності, заохочує активність людей до самозабезпечення
Континентальна модель (Австрія, Франція, Бельгія, Німеччина, Люксембург)	Професійно-корпоративна основа соціальної політики, страховий характер соціального захисту
Середземноморська модель (Греція, Італія, Португалія, Іспанія)	Велика частка соціальних трансфертів припадає на пенсійне забезпечення, заохочується активність на ринку праці

Складено за даними [6; 7; 12]

Індекс людського розвитку є інтегральним показником, що відображає розвиток людського потенціалу країни. Він дозволяє оцінити певною мірою соціальний прогрес, оскільки показує рівень можливостей довголіття, освіченості та матеріального добробуту. Серед лідерів країн за Індексом людського розвитку у 2015 р. були Норвегія (0,949), Австралія (0,939), Швейцарія (0,939), Німеччина (0,926), Данія (0,925), Сінгапур (0,925), Нідерланди (0,924) [8].

Натомість, Індекс загального добробуту дозволяє оцінити особистий та соціальний добробут, а також добробут праці. Цей індекс має певний суб'єктивний характер, оскільки включає в себе такі субіндекси, як емоційний добробут, рівень задоволеності життям, самоповага та ін. Останні статистичні дані з цього індексу охоплюють 22 країни Європи включаючи Україну. На першому місці за значенням індексу знаходиться Данія, далі йде Швейцарія, Норвегія, Ірландія, Австрія [10]. Україна займає останню 22 позицію.

Індекс соціального прогресу – інноваційний індекс, що вимірює добробут суспільства, без врахування показників ВВП. На наш погляд, це важливий інструмент виміру ефективності соціальної економіки, оскільки дозволяє оцінити здатність країни задовольняти потреби громадян та створювати підґрунтя для підвищення добробуту та якості життя населення, максимально повної реалізації потенціалу кожного індивіду. Складовими індексу соціального прогресу виступають рівень задоволення базових людських потреб, фактори добробуту та потенційні можливості. Країнами-лідерами у 2016 р. за цим показником виступали Фінляндія (90,09), Канада (89,49), Данія (89,39), Австралія (89,13), Швейцарія (88,87), Швеція (88,80), Норвегія (88,70), Нідерланди (88,65), Велика Британія (88,58), Ісландія (88,45) [17].

Цілком природно й зрозуміло, що країни з розвинутими ринковими економіками, які займають перші позиції в рейтингах соціальних глобальних індексів мають ефективну модель соціальної економіки.

Таблиця 2. Розподіл країн-лідерів за глобальними соціальними індексами по моделям соціальної економіки

Глобальний індекс	Країни-лідери (10 позицій)	Модель соціальної економіки
Індекс людського розвитку	1. Норвегія	Скандинавська модель
	2. Австралія	Англосаксонська модель
	3. Швейцарія	Континентальна модель
	4. Німеччина	
	5. Данія	Скандинавська модель
	6. Сінгапур	Англосаксонська модель
	7. Нідерланди	Континентальна модель
	8. Ірландія	Англосаксонська модель
	9. Ісландія	Скандинавська модель
	10. Канада	Англосаксонська модель
Індекс загального добробуту	1. Данія	Скандинавська модель
	2. Швейцарія	Континентальна модель
	3. Норвегія	Скандинавська модель
	4. Ірландія	Англосаксонська модель
	5. Австрія	Континентальна модель
	6. Швеція	Скандинавська модель
	7. Фінляндія	
	8. Нідерланди	Континентальна модель
	9. Іспанія	Середземноморська модель
	10. Кіпр	
Індекс соціального прогресу	1. Фінляндія	Скандинавська модель
	2. Канада	Англосаксонська модель
	3. Данія	Скандинавська модель
	4. Австралія	Англосаксонська модель
	5. Швейцарія	Континентальна модель
	6. Швеція	Скандинавська модель
	7. Норвегія	
	8. Нідерланди	Континентальна модель
	9. Велика Британія	Англосаксонська модель
	10. Ісландія	Скандинавська модель

Детальний аналіз репрезентованої у табл. 2 інформації надає змогу вести мову про те, що за різними соціальними індексами країни по-різному групуються за моделями соціальної економіки. Важливим є те, що перелік країн-лідерів несуттєво відрізняється за індексами. Утім, серед десятки лідерів за трьома індексами лише один раз зустрічається країна з середземноморською моделлю, що свідчить більш про значну ефективність трьох інших моделей.

Якщо проаналізувати за індексами, то за Індексом людського розвитку найбільш дієвою є англосаксонська модель й це не випадково, оскільки саме за неї забезпечується максимальна реалізація потенціалу індивідів, заохочення населення до самозабезпечення. За Індексом загального добробуту та Індексом соціального прогресу більш ефективною є скандинавська модель. Можна назвати таку основну причину цього. Обидва індекси є достатньо суб'єктивними, вимірюють власну оцінку громадян свого добробуту, рівень задоволеності соціальною ситуацією в країні. Й зрозуміло, що скандинавська модель з найбільш високим рівнем соціального захисту та домінуванням соціальних цілей над економічними є найбільш вдалою при такій суб'єктивній оцінці.

Висновки. В результаті проведеного дослідження було встановлено, що країни з ринковою економікою проводять ефективну соціальну політику, що відображається у високих показниках глобальних соціальних індексів. Основними чітко сформованими соціальними моделями у країнах світу є ліберальна, скандинавська, континентальна та середземноморська. Подальші наукові дослідження будуть спрямовані на визначення можливостей застосування досвіду різних моделей соціальної економіки на національних теренах.

Список використаних джерел

1. Баймуратов У. Социализация в экономике: от индивида до государства / У. Баймуратов. - Алматы, 2007. - 320 с.
2. Чепуренко А.Ю. Социальное рыночное хозяйство в Германии: Истоки, концепция, практика / А.Ю. Чепуренко - М. : Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2001. - 208 с.
3. Длугопольський О.В. Державно-приватне партнерство в контексті реформи соціальної політики / О.В. Длугопольський // Соціальна ринкова економіка: орієнтири для євроінтеграційних трансформацій України: KAS Policy Paper. - 2015. - №25. - С.41-46.

4. Джавадова С.А. Европейская социальная модель в новом социальном измерении / С.А. Джавадова, В.Д. Гончарова // Экономический журнал. - 2009. - №2 (16). - С. 143-150. - С. 146.
5. Эрхард Л. Благополучие для всех / Л. Эрхард – М : 2001 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://orel.rsl.ru/nettext/foreign/erhapd/erhsod.htm>
6. Esping-Andersen G. The Three Worlds of Welfare Capitalism / G.Esping-Andersen. Princeton, New Jersey : Princeton University Press, 1990. – 260 p.
7. Галушка З.І. Соціалізація трансформаційної економіки: особливості, проблеми, пріоритети: моногр. / З.І. Галушка. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2009. – 408 с.
8. Human Development Report 2016. Human Development for Everyone / UNDP, New York, 2016. – 272 p.
9. Müller-Armack A. Wirtschaftslenkung und Marktwirtschaft / A. Müller-Armack. – Hamburg, 1946. S.19-170.
10. National Accounts of Well-being [Electronic source] / The new economic foundation. – Available on: <http://www.neweconomics.org/publications/entry/national-accounts-of-well-being>
11. Röpke W. Jenseits von Angebot und Nachfrage / W. Röpke. – Bern; Stuttgart: Haupt, 1979. – 368 S.
12. Sapir A. Globalisation and the Reform of European Social Models (Background document for the presentation at ECOFIN informal Meeting in Manchester, 9 Sept. 2005) / A. Sapir [Электронный ресурс]. – Режим доступа: // <http://www.bruegel.org>
13. Сімахова А.О. Аналіз впливу зовнішньоекономічних чинників на добробут населення України в умовах світових інтеграційних процесів / А.О. Сімахова // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2016. - № 3. - С. 263-271.
14. Сімахова А.А. Оценка влияния результатов трансформационных изменений в экономике Украины на социальную сферу / А.А. Сімахова // Проблемы экономики и менеджмента. – 2014. – № 1. – С. 73-75.
15. Словарь современной экономической теории Макмиллана. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 608 с.
16. Social economy [Electronic source]. – Available on: <http://www.socialeconomy.eu.org>.
17. Social Progress Index 2016. – Available on: <http://www.socialprogressimperative.org>.
18. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. допов. та CD) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ Перун, 2005. – 1728 с.

References

1. Baymuratov U. Sotsializatsiya v ekonomike: ot individa do gosudarstva [Socialization in the economy: from the individual to the state]. - Almaty, 2007. – 320 p.
2. Chepurenko A.Yu. Sotsialnoe rynochnoe hozyaystvo v Germanii: istoki, kontseptsiya, praktika [Social market economy in Germany: Origins, concept, practice]. - M.: Rossiyskaya politicheskaya entsiklopediya (ROSSPEN), 2001. – 208 p.
3. Dluhopolskyi O.V. Derzhavno-privatne partnerstvo v konteksti reformi social'noi politiki [Public-private partnership in the context of social policy reform]. KAS Policy Paper. – 2015. - № 25 – P. 41-46.
4. Dzhavadova S.A., Goncharova V.D. Evropeyskaya sotsialnaya model v novom sotsialnom izmerenii [European social model in a new social dimension] // Ekonomicheskij zhurnal. - 2009. - № 2 (16). - P. 143-150.
5. Erhard, L. Blagosostojanie dlja vseh [Welfare for all]. – M.: 2001. : <http://orel.rsl.ru/nettext/foreign/erhapd/erhsod.htm>
6. Esping-Andersen G. The Three Worlds of Welfare Capitalism / G.Esping-Andersen. Princeton, New Jersey : Princeton University Press, 1990. – 260 p.
7. Halushka Z.I. Sotsializatsiya transformatsionnoi ekonomiki: osoblyvosti, problemy, priorytety [Socialization of transformation economy: characteristics, problems and priorities]. - Chernivtsi: Chernivtsi national university, 2009. – 408 p.
8. Human Development Report 2016. Human Development for Everyone / UNDP, New York, 2016. – 272 p.
9. Müller-Armack A. Wirtschaftslenkung und Marktwirtschaft – Hamburg, 1946. S.19-170.
10. National Accounts of Well-being / The new economic foundation. : <http://www.neweconomics.org/publications/entry/national-accounts-of-well-being>
11. Röpke W. Jenseits von Angebot und Nachfrage. – Bern; Stuttgart: Haupt, 1979. – 368 S.
12. Sapir A. Globalisation and the Reform of European Social Models (Background document for the presentation at ECOFIN informal Meeting in Manchester, 9 Sept. 2005). : // <http://www.bruegel.org>
13. Simakhova A.O. Analiz vplyvu zovnishn'oeconomichnykh chynnykiv na dobrobut naseleण्या Ukrayiny v umovakh svitovykh inteɦratsiynykh protsesiv [Analysis of the foreign economic factors impact on the welfare of Ukrainians in the conditions of the world integration processes] // Marketing and Management of Innovations. – 2016. - №3. - P.263-271.
14. Simakhova A. Otsenka vliyaniya rezultatov transformatsionnykh izmeneniy v ekonomike Ukrainy na sotsialnuyu sferu [Evaluation of the effects of transformational changes in the economy of Ukraine in social sphere] // Problemy ekonomiki i menedzhmenta. – 2014. - №1. – P. 73-75.
15. Slovar sovremennoy ekonomicheskoy teorii Makmillana [Dictionary of modern economics Macmillan]. – M. : INFRA-M, 2003. – 608 p.
16. Social economy : <http://www.socialeconomy.eu.org>.
17. Social Progress Index 2016. : <http://www.socialprogressimperative.org>.
18. Velikiy tлумachniy slovník suchasnoyi ukrayinskoyi movi [Great Dictionary of Modern Ukrainian] / red. V.T. Busel. – K.; Irpin : VTF Perun, 2005. – 1728 p.

ДАНИ ПРО АВТОРІВ

Стукало Наталія Вадимівна – декан факультету міжнародної економіки Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, проф., д.е.н., nstukalo@ukr.net,
e-mail: nstukalo@ukr.net,

Сімахова Анастасія Олексіївна – в.о. зав. кафедри економіки та управління національним господарством Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, к.е.н.,
e-mail: naffann@i.ua
м. Дніпро вул. Наукова, 13, 49000.

ДАнные ОБ АВТОРАХ

Стукало Наталия Вадимовна – декан факультета международной экономики Днепропетровского национального университета имени Олеса Гончара, проф. д.э.н., nstukalo@ukr.net,
e-mail: nstukalo@ukr.net,

Симахова Анастасия Алексеевна – и.о. зав. кафедры экономики и управления национальным хозяйством Днепропетровского национального университета имени Олеса Гончара, к.э.н.,
e-mail: naffann@i.ua
г. Днепр, ул. Научная, 13, 49000.

DATA ABOUT THE AUTHORS

Stukalo Nataliia – Dean of the faculty of International Economics of Oles Honchar Dnipro National University, Doctor of Economics, professor,
e-mail: nstukalo@ukr.net,

Simakhova Anastasiia - Acting Head of Department of Economics and Management of National Economy of Oles Honchar Dnipro National University, Candidate of Economic Science
e-mail: naffann@i.ua
Dnypro, Naukova, 13, 49000.